

Ställningstagande mot hat och hot

Bakgrund

Högskolelagen slår fast att en högskola ska bedriva utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet. Högskolan ska också utföra forskning, konstnärlig forskning och utvecklingsarbete. I högskolornas uppgift ingår att samverka med det omgivande samhället. Det innebär att det i lärosätens uppdrag ingår att tradera kunskap, att skapa ny kunskap och att ifrågasätta existerande kunskap. Samtliga medarbetare på lärosätena bidrar till att möjliggöra dessa uppdrag.

Akademisk verksamhet i sig kan ge upphov till kontroverser och när medarbetare vid universitet och högskolor deltar i samhällsdebatten kan det stundom rent av framstå som provocerande. Detta är en naturlig följd av vad det innebär att vara ett lärosäte.

Att tradera kunskap kan vara kontroversiellt, eftersom det både i undervisning och i forskning ibland handlar om att redovisa och diskutera uppfattningar och idéer som tidigare hade en stark ställning i samhället men som inte längre är aktuella eller uppfattningar som är närvarande i andra delar av världen men inte anses acceptabla i en svensk kontext.

Ny kunskap skapas genom forskning och utvecklingsarbete. Forskning kan tidvis upplevas som utmanande och resultat av forskning kan synas motsägelsefull eller svår att tolka.

I uppdraget ingår att ifrågasätta existerande kunskap, att ställa upp nya hypoteser och pröva dessa, att ifrågasätta och ompröva resultat av tidigare forskning. Detta gäller också för kunskap och tankemönster som för tillfället omfattas av ett stort flertal av allmänheten och/eller forskarvärlden.

Samtliga dessa delar av lärosätens uppdrag kan uppfattas som provocativa. Enligt somliga röster innehåller tidigare generationers eller andra kulturers tänkande element som är så provocerande att det inte bör redovisas eller diskuteras. Och det finns de som menar att viss forskning inte bör bedrivas eller redovisas eftersom forskningens utgångspunkter eller resultat inte stämmer överens med deras egna synsätt. Det riktas också kritik mot personer i ledande ställning eller personer i verksamhetsstödet som anses ha bidragit till och möjliggjort verksamhet som inte borde bedrivas.

Om lärosätena retirerar från de kunskapstraderande, kunskapsprövande och kunskapsskapande uppgifterna kan de inte uppfylla det uppdrag de har fått. Till grundförutsättningarna för att högskolor ska vara samhällsnyttiga hör deras oberoende, integritet och fria sökande efter kunskap.

Lärosätena har en roll att verka mitt i samhället och de kan och ska delta i diskussioner om innehåll, inriktning och resultat av både forskning och utbildning. Att delta i en öppen debatt är ett sätt på vilket lärosäten utvecklas under århundraden. Ibland kan en sådan diskussion vara

hård men den får aldrig resultera i hat och hot. När diskussionen leder till trakasserier och hot ser vi det som ett direkt angrepp på både den akademiska friheten och den personliga yttrandefriheten. Det gäller självklart också när de som trakasserar eller hotar själva finns på lärosäten som anställda eller studenter.

Ställningstagande

Vi, rektorer för Sveriges lärosäten, arbetar aktivt för att forskningens resultat ska användas för att utveckla vårt samhälle och vår förståelse av det, samt uppmuntrar våra medarbetare att delta i samhällsdebatten.

Vi fördömer alla typer av hot mot medarbetare på våra lärosäten när de genomför sådant som är lärosätets uppdrag.

Vi kommer att polisanmäla de hot som kommer till vår kännedom.

Vi inför bredare stödåtgärder vad gäller förebyggande arbete och stöd efter att medarbetare utsatts för hot eller trakasserier. På så sätt säkerställs att personalen får det stöd de behöver.

Underskrifter av samtliga rektorer vid Sveriges universitet och högskolor

Mats Viberg, rektor Blekinge tekniska högskola

Stefan Bengtsson, rektor Chalmers tekniska högskola

Niklas Holmefur, rektor Enskilda Högskolan Stockholm

Robert Egnell, rektor Försvarshögskolan

Per Nilsson, rektor Gymnastik- och idrottshögskolan

Eva Wiberg, rektor Göteborgs universitet

Lars Strannegård, rektor Handelshögskolan i Stockholm

Martin Norsell, rektor Högskolan Dalarna

Mats Tinnsten, rektor Högskolan i Borås

Ylva Fältholm, rektor Högskolan i Gävle

Stephen Hwang, rektor Högskolan i Halmstad

Muriel Beser Hugosson, rektor Högskolan i Skövde

Jan Theliander, vik. rektor Högskolan Väst

Håkan Pihl, rektor Högskolan Kristianstad

Agneta Marell, rektor Jönköping University

Margareta Friman, vik. rektor Karlstads universitet

Annika Östman Wernerson, rektor Karolinska Institutet

Maria Lantz, rektor Konstfack

Sanne Kofod Olsen, rektor Kungliga Konsthögskolan

Helena Wessman, rektor Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

Anders Söderholm, rektor Kungliga Tekniska högskolan

Jan-Ingvar Jönsson, rektor Linköpings universitet

Peter Aronsson, rektor Linnéuniversitetet

Birgitta Bergvall-Kåreborn, rektor Luleå tekniska universitet

Erik Renström, rektor Lunds universitet

Kerstin Tham, rektor Malmö universitet

Roger Klinth, rektor Marie Cederschiöld högskola

Anders Fällström, rektor Mittuniversitetet

Martin Hellström, rektor Mälardalens universitet

Susanne Georgsson, rektor Röda Korsets högskola

Johanna Adami, rektor Sophiahemmet högskola

Paula Crabtree, rektor Stockholms konstnärliga högskola

Astrid Söderbergh Widding, rektor Stockholms universitet

Maria Knutson Wedel, rektor Sveriges Lantbruksuniversitet

Gustav Amberg, rektor Södertörns högskola

Hans Adolfsson, rektor Umeå universitet

Anders Hagfeldt, rektor Uppsala universitet

Johan Schnürer, rektor Örebro universitet